ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ ՏԱՐԵ. — ԹՎ. 295 — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹՎՈՅ — 11 ՅՈՒԼԻՍ 1857

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

Տարեկան գինն է . . . . 130 զրշ.
Վեցամսեայ „ . . . 70 „
Եռամսեայ „ . . . 40 „
Մէկ ծանուցումը տողն 80 փարա է։
Աստրագրութիւնները կանխիկ են։
Աստրագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին և 16 ին կը սկսին։

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ծանուցմունքը ամեն մէկ թիւին համար 20 փարա է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ դրութիւն, խմբագրին պիտի ուղղուի. և. ասոնց համար ծախքը վերիվերն վճարեալ է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 11 ՅՈՒԼԻՍ

Լոնդրայէն եկած վերջին լրագիրները Լիվրոնոյի մէջ պատահած անցքերուն վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ կուտան։

Յունիս 18/30 ին գիշերը երկու հարիւրի չափ զինեալ մարդիկ քաղաքին գլխաւոր զօրաց պահակին վրայ յարձակեցան, բայց բան մը չկրցան ընել։ Անկէ երեն ուրիշ պահակի մը վրայ դացին ու հոն ալ չյաջողեցան։ Ան ժամանակը ապըստամբները քաղաքին հրապարակներուն մէկուն մէջ սպասող զօրաց գունդի մը վրայ կրակ ընել սկսան շրջակայ փողոցներէն ու յուներէն. բայց զօրքերը տուները կոխեցին, ապստամբներէն դաժնին բռնեցին ու դուրս հանելով անմիջապէս հրացանի բռնեցին։ Պոիւը եւ հրացանի ձայները մինչեւ հետեւեալ օրուան իրիկունը քշեց, եւ իրիկուան խաղաղութիւնը տիրեց։ Քաղաքին դուռները գոցուեցան, եւ բռնբռոյ ապստամբներուն թիւը տրդէն 200 ի հասած էր։

Քաւէշ շոգենաւին ապստամբներուն ձեռքն անցնիլը առաջուց խորհրդած ու պատրաստուած գործ մը ընէր։ Խռովարարները կանոնաւոր անցագիր առած էին թուղթ երթալու համար, ուր որդէս թէ գինք պիտի տանէին վաճառելու եւ տոր համար մաքսէն գիր ալ առած էին։ Սակայն զատ ուրեմն տասի եւ նաւապետ մը նալ հետերնին առեր էին իբրեւ ճանապարհորդ, որպէս զի ճամբան շոգենաւին տիրելու ընկերներնէ ուզածնուն պէս վարեն։ Իսկ շոգենաւին բուն նաւապետն ու նաւատաները ճամբան կապեցին, ու վարը խուցի մը մէջ դրին, ուր հաքը այնպէս կապուած գտնուեցան երբոր շոգենաւը Սարօլիի տերութեան շրջակայքը Ֆրդամանդներէն բռնուեցաւ։

Ղէնովայի մէջ եղած ապստամբութեան վրայօք Սարտենիայի պատգամաւորաց խորհրդարանին մէջ եղած խօսքերէն կը հասկըցուի, որ Սարտենիայի կառավարութիւնը առաջուց իմացած էր յեղափոխական շարժումի մը ըլլալիքը, բայց սպասեր էր որ նշանները երեւան ելլեն, որպէս զի ազգու միջոցներ 'ի գործ դնէ եւ առաջնորդները իրենց յանդգնութեանը արժանի կերպով պատժէ։ Յունիս 17/29 ին գիշերը հեռագրի թելերուն կտրուիլը նշան մը եղաւ ապստամբութեան սկսելուն, եւ զսպելու համար պատրաստուած միջոցները 'ի գործ դրուեցան։ Բոլոր զօրքերը զէնք առած տաքի վրայ էին, եւ զօրաց գունդեր քաղաքին ամեն կողմը պտըտելով բազմաթիւ մարդիկ բռնեցին եւ շատ զէնք ու վառօդ հանեցին պահուած տեղերէն։

Կառավարութիւնը խմացեր էր նաեւ որ քաղաքին դուրսի երկու բերդերը ձեռք անցուցնելու փորձեր պիտի ընէին ապըստամբները, եւ Պիզանեօյի դաշտին մէջ տասնի չափ զինեալ մարդիկ բռնուեցան որոնք սանդուղքներ եւ ուրիշ գործիքներ ունէին հետերնին Սրէրոնէ անուն բերդը դրաւելու համար, որն որ արդէն ապստամբներու խումբէ մը պաշարուած էր։ Կառավարութեան զօրքերը ասոնց վրայ քալելով մեծ մասը բռնեցին։

Ղէնովայ միջոցին յիսունի չափ ապըստամբ Տիամանթէ անուն փոքրիկ բերդը կոխեցին, որուն մէջ տասներկու պահապան զինուոր կար, եւ ատրճանակով անոնց հրամանատարը սպաննելէն եւեր՝ եւ լան դացին, ոչ միայն բերդը թողելով, այլ իրենց զէնքերը, որոնցմէ մէկ քանին ալ բերդին հորը նետեցին։

———

Ընդհանուր տարեմուտի Հնդկաստանի գործերուն զբաղած են։ Ապստամբութեան պատճառները կը քննեն, կը կըշռեն, եւ անոր նորոգութեան առաջքը առնելու միջոցները կը փնտրեն։ Թարգ. լրագիրը կ'առաջարկէ որ Հնդկաստանի մէջ տակաւին մնացած թագաւորները կամ առաջնները՝ որոնք Ընդհանրը ակնութեան ծանրքովը կ'ապրին, ապստամբութեան դործիք ըլլալուն համար վերնան։

Ընդհանրապէս կառավարութիւնը հետ զհետէ զօրք կը խրկէ Հնդկաստան։

Ասոնք եկած լուրերուն նայելով, Հնդկաստանի մէջ ապստամբեալ զօրաց թիւը 30 հազարի կը հասնի, եւ արդէն ապստամբները քանի մը անգամ յաղթութիւններ են անդրդեցուց զօրքերէն։

Ապստամբներուն դրաւած Տելհի քաղաքնալ վերատին Ընդհանրաց ձեռքն անցնելու վրայ է եղեր։

Թրիեսթէի Օսէրվատորէ լրագիրը Լոնդրայէն լուր առած կը ծանուցանէ, թէ լատ. յունիս 7 ին լորտ Բալմերսթըն յայտարարութիւն ըներ է Հասարակաց խորհրդարանին մէջ, թէ Ընդհանրաց կառավարութիւնը Սուէզի ջրանցքը բանալու առաջարկութեան դէմ է, վասն զի մեծ ջրանցքը՝ թէ որ բացուի՝ Եգիպտոսը Տանգիսատանէն կը զատէ, եւ անդրեսական Հնդկաստանը վտանգի մէջ կը դնէ։

Լորտերուն խորհրդարանը 138 քուէի դէմ 173 քուէով հրեայներուն խորհրդարանի անդամ ընտրուելու առաջարկութեան երկրորդ ընթերցումը մերժեց։

———

Գաղղիոյ մէջ Օրլէնդրական ժողովին անդամոց ընտրութիւնները լմնցան։ Հասարակապետութեան կուսակիցներուն կողմանէ առաջարկուած ժողովականներէն Ռավէնեաք զօրապետը, Պ. Օլիվիէ, եւ Ռ-էս լրագրին խմբագիր Պ. Տարիմոն՝ քուէից մեծագոյն մասը ստանալով ընտրուեցան, եւ կառավարութեան առաջարկած անձինքը ետ մնացին։

Փարիզէն Ֆրանքֆորթի լրագրին գրուած նամակ մը լուր կուտայ, թէ Փարիզ բնակող իտալացիներէն ոմանք կայսեր կենացը դէմ դուսաձանութիւններով բռնուեր են, եւ իրենց խոստովանութիւններուն ու եղած խուզարկութիւններուն վրայ՝ բռնբռոյ դատադիրներուն թիւը առ այժմ 21 ի հասեր է։ Այս դատաղրութիւնը՝ Ղէնովայի, Լիվոռնայի եւ Սարօլիի տերութեան մէջ եղած ապստամբութիւններուն հետ կապակցութիւն ունի եղեր։

Գաղղիական Ռէվիւ լրագրին մէջ հետեւեալը կը կարդանք։

Ղէնովայի, Լիվոռնայի եւ Սարօլիի մէջ ծագած ապստամբութիւններուն համար բաւական է՝ թէ ընդարձակ դատաղրութեան մը արդիւնք էին, որն որ եթէ յաջողէլու բլլար, Իտալիոյն դուրս ալ ազդեցութիւն պիտի ունենար։

Հիմա կրնանք ըսել թէ այս մեծ դատաղրութեան թելերը՝ առանց հինգ օրն 'ի վեր Գաղղիոյ կառավարութեան ձեռքն էին։ Սենատոր մը՝ դրամագլուխ մը Փարիզի մէջ պիտի ունենայ՝ թէր այս ընդարձակ դատաղրութիւնը՝ որուն ճիւղերը մինչեւ Սպանիա տարածուած էին։

Գաղղիոյ կառավարութիւնը՝ Օրլէնդրական ժողովին անդամոց ընտրութիւնն բլլալու ժամանակը իմացեր էր այս դատաղրութիւնը, բայց լուռ կեցեր էր, որպէս զի ընտրութիւնները չը շփոթին, եւ քուէներուն վրայ ազդեցութիւն մը չունենայ այս բանը։ Իսկ հիմա Ղէնովայի, Լիվոռնայի եւ Սարօլիի մէջ ապստամբութեան ժամանակն ծագումները կը ներեն մոռնալ դատաղրութեան ընդարձակութիւնը։ Մանաւանդ խորհրդակիցներէն մէկ քանին բռնբռոյ Գաղղիոյ մէջ, եւ դատաստանական քննութիւններէն հասարակաց կարծիքը պիտի լուսաւորի վատնդին մեծութեանը վրայ, որմէ Ուրոպա ազատեցաւ։

Մադրիտ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ղ. Սարօլիէն կայսրն ու կայսրուհին Ընդհանրաց թագուհւոյն հետ տեսնուելու համար՝ առանց թագաւորական շքոյ անձանոթ կերպով՝ պիտի երթան Օսպրոն։

Ռուսիոյ զօրապետը կայսեր կողմանէ Պաուէն գնաց Ռուսիոյ կայսեր դաղուստը բարեւելու։

Փարիզէն Պելգիրայի Ինդեպանդանս լրագրին գրուած նամակ մը լուր կուտայ թէ Եւրոպայի քաղաքագիտաց ամէն ծերագոյնը եւ խիստ երեւելին՝ Մէտէրնիխ կոմսը՝ Փարիզ պիտի երթայ։ Յայտնի է որ Մէտէրնիխ կոմսը շատ տարիներէ 'ի վեր Ռուսիոյ կառավարութեան արտաքին գործոց պաշտօնեայ էր, եւ ծերութեանը պատճառաւ երկու տարիէ 'ի վեր պաշտօնէ քաշուած է։

Բրուսիայի թագաւորը լաւ։ Յունիս 8 ին Վիէննա հասաւ, եւ Աւստրիոյ կայսրէն ու Ֆէրտինանտ արշիդուքսէն մեծ պատուով ընդունուեցաւ։

Ասոնցմէ վերջ հաստատութիւնը Շէօնպրունի պալատը գացին, ուր եօթն օր մնալէն ետեւ՝ Բրուսիոյն թագաւորը յունիս 16 ին ճամբայ ելաւ դէպ 'ի Գէօրլից։

———

Ջինուսանի ափրութիւնը օտար ազգաց սասակի թշնամութիւն ցուցնող ժամանակը, անոր գրացի Դարանի կառավարութիւնը բոլոր իր ծովեզերեայ քաղաքաց կառավարիչներուն շրջաբերական մը խրկած է այս օրերս եւ կը պատուիրէ, որ Ե բոպական ազգաց գործակատարներուն ծանուցանեն, թէ Դարանի կառավարութիւնը կու գէ յարաբերութիւն հաստատել ամեն օտար ազգաց հետ, որոնք կուզեն առեւտրական դաշնադրութիւններ ընել իրեն հետ՝ ինչպէս որ Գաղղիա, Ռուսիա, Անդղիա, Ամերիկա եւ Հոլանտա։ Դաշնադիր տերութիւններուն հպատակները պիտի ազատ ազատաբար վաճառականութիւն ընել եւ իրենց կրօնքը հաստատակ պահել Դարանի երկիր ծովեզերեայ դիւաւոր քաղաքներուն մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օդոստոսի Ինքնակալին վերադարձը ազգիներէն մեծիւն բարձրաստիճան Մեհմէտ Ալի վեզիրին որդւոյն հետ ամուսնութեան հանդէսը երեքշաբթի օրն ըլլալու նոյն արարողութիւններով որ վերամատեալ Ալի Պաշայի փաշային հարսանեաց ժամանակը կատարուեցան։

Օրիորի հանդէսը երեքշաբթի օրը կատարուեցաւ եւ ամուսնութեան արարողութիւնն ալ այսօր պիտի կատարուի։ Տերութեան բոլոր նախարարներն ու բարձրաստիճան պաշտօնատարները համագրեստ հագած ուղղակի պիտի ելլան վերադարձ հարսին Ցոլմա-Պահչէի կայսերական պալատն մինչեւ Տէֆթէրտար Պուռնուի պալատը, որ ներկայիս սահմանուած է իրեն։

———

Շաբաթ օրը կէս օրէն ետեւ Բ. Դրան պաշտօնեայները ժողով ըլլալով Ինքնակալն բարձրաստիճան մեծ Նպարքոս Բէշիա փաշային առնէր։

Կը կարծուի որ այս ժողովը Մորաւիայի գործերուն վրայ էր։

Կայսերական հրամանաւ՝

Բրուսիոյն գործոց պաշտօնեայի խորհրդական (մշուրթէշար)՝ Նուրիատին պէյին, Թագաւիմանի վերատեսուչ Լէպիզ էֆէնտիին, եւ Հէրմինի Ֆիւսամ էֆէնտիին Պալայի առաքման պատիւն տրուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հետեւեալ նամակը յարգի անձ մը յուղարկած է մեզ հրատարակելու։

«Յարգոյ խմբագիր

«Պ-էր 283 կրորդ թուոյն մէջ Սուրբ Փրկչէ ազգային հիւանդանոցին մէջ եղած մոմի գործարանին էջ։ տարուան հաշուեցոյցին անուամբ յօդուածը կարդայի ոչն որ քանի մը դիտողութեանց արժանի կը համարիմ։

«Սակ՝ յիշեալ ցուցակը՝ աւելի ճշդիւ՝ լոկ տրէնոյ ընդհանուր տեղեկագիր մը կրնայ ըսուիլ, որովհետեւ Հ-էյոյ ամենեւին յիշատակութիւն մը չկայ, եւ հաշուեցուցակ ըսուելու համար՝ առնուածքը, դործածուածքը, վաճառուածքը եւ գինները տեսնուիլ պէտք էր, որպէս զի արդոյ հասարակութիւնը (՝ի տեղեկութիւն որոյ նոյնը հրատարակված է) կարենայ իւրդատութիւնը ընել։

«Դրկրորդ՝ 1854 մայիս 1 էն մինչեւ 1857 մայիս 1, այսինքն երեք տարուան մէջ՝ միայն մոմերէն 137088 ղուռուշ շահ եղած կերեւի, որն որ տարին 44272 ղուռուշ ըսել է։ Բայց այս շահու գումարը որ պարզ եւ վեր՝ ի վերոյ նայուածքով մը մեծ կերեւի, իսկատ շատ կը պակսի եթէ ճիշդ հաշուով քննուելու ըլլայ։

«Այսինքն՝ Ազգային հիւանդանոցին բազմաշեստ հոգաբարձու աղային վկայութեանը նայելով՝ յիշեալ գործարանին ածուխի կամ փայտի եւ աշխատաւորաց տպրուստի ու հագուստի ծախքը տարին 15000 ղուռուշի կը հասնի եւ հիւանդանոցին կը հոգացուի, որն որ ազգի քսակէն ելլել է։

139000 ղուռուշ դրամագլխոյն տարեկան տոկոսքն ալ քսակը հինգ ղուռուշէն հաշուելով՝ տարին 16680 ղուռուշ կընէ, որն որ նեմանպէս ազգին քսակէն կելլէ ելել է։

«Ընդ՝ այս երկու գումարը, այսինքն 31680 ղուռուշը վերոյիշեալ գործէն շահ ըսուածէն վար իջեցնելու որ ըլլանք, ճիշդ շահը կը մնայ տարին միայն 12592 ղուռուշ որն որ երեք տարին 37776 ղուռուշ կընէ։

«Իմանանենք թէ ազգային տնտուկը երեք տարուան մէջ այս գումարը վաստակած ժամանակը, ազգային եկեղեցիներուն տնտուկէն եւ հասարակութեան քսակէն որչափ տակ եղեր է։

«Դատ նոյն հաշուեցուցակի կամ տեղեկագրի՝ երեք տարուան մէջ բոլոր եկեղեցիներուն 9864 հոխայ եւ հարսանեաց համար 3034 հոխայ մոմ տրուեր է, առաջինները հոխային տասնական ղուռուշ եւ վերջիններն հոխային տասնուհինգական ղուռուշ արժողութենէն աւելի գնով առնուելով։

Դսկէ որ երեք տարուան մէջ եկեղեցիներէն 98640 ղուռուշ եւ հարսանեաց տերերէն 45510 ղուռուշ աւելիստակելեր է, այսինքն տնտուկը երեք տարուան մէջ 37776 ղուռուշ շահած ժամանակը՝ եկեղեցիներն ու հասարակութիւնը մէկ տեղ 144150 ղուռուշ վնասուեր են*։

«Ուստի Թող հիւանդանոցը յիշեալ գործարանին համար ըրած ծախքէն ա. զատի, այսինքն վաստակի տարին 15000 ղուռուշը։

Թող ազգը վաստակի այժմեան 159000 ղուռուշ դրամագլխոյն տոկոսիքը վաստակի որ է տարին 19080 ղուռուշ։

Թող ազգային տընտուկը պատրաստ եւ լաւագոյն մոմ առնու հոխան 40 ղուռուշէ եւ ըստ վերոյիշեալ ցուցակի տարին եկեղեցիներուն 3288 հոխայ մոմ տայ 5 ղուռուշ շահով։ 16440

Նոյնպէս հարսանեաց համար 1011 հոխայ մոմ տայ 20 ղուռուշ շահով 20220

Որով ազգային հիւանդանոցին տարեկան զուտ շահը կընայ ըլլալ 70740 ղուռուշ *։

Կամ՝ աւելի պարզ գործողութիւն մը ընելու եւ գանգատանաց ու դժգոհանաց** դռները բոլորովին գոցելու համար՝ Թող եկեղեցական աղտները եւ հարսանեաց տերերը (ինչպէս որ ուրիշ ազգաց մէջ) հաւնած տեղերնուն այսինքն ուրուրեղ արժան եւ աղեկ գտնան անկէ առնուն իրենց պէտք եղած մոմերը, եւ ազգային հիւանդանոցին նպատակ մը ըլլալու համար իւրաքանչիւր եկեղեցիներէ ըստ կարողութեան մէյ մէկ տարեկան տուրք կապուի եւ հարսանեաց տերերէն մէյ մէկ կամաւոր եւ ՀԷՏՈՅ նուէր առնուի։ Ընդ ըստ իմ կարծեաց, աւելի անտեսական սկզբանց կը համաձայնի, այսինքն աւելի վաստակ կըլլայ եթէ այս վերջին ծանրութիւնը հարսանեաց տերերուն վրայէն վերցուելով՝ հարսանեաց թուոյն ամենուն դիւրութիւն մը տրուի, որուն բնական հետեւանքը կըլլայ հացագինի նման տուրքերուն անգգալի կերպիւ ամռումը։

«Ընդ՝ յայտնի կերեւի թէ Սուրբ Փրկչէ հիւանդանոցի մոմատան շարունակելը ոչ օգուտ ունի եւ ոչ պատիւ կընէ ազգին. եւ ընդհակառակն անոր դադրիլը ոչ միայն զգալի կերպիւ աւելի շահաւէտ է, այլ եւ ազգասէր աղային ձրի եւ անվարձ աշխատանքը պարապը չերթար։»

* Այս տեղս աւելորդ կըսեպեմ յիշել քանի մը քահանայից վկայութիւնը թէ երեք հարիւր տրամոց մոմը՝ հարսանեաց համար հարիւր ղուռուշի՝ կը տրուի եղեր, եւ ուրիշ եկեղեցական պաշտօնեից գանգատները՝ թէ հիւանդանոցի գործարանէն տրուած մոմին տեսակը խիստ գէշ էր, եւ այն աստիճան, որ երբեմն պատահեր է, ալ որ հարսանեաց տերերը մոմին գինը վճարած են ու վրանին շաղոտելու համար մոմը չեն առած։ Այս խօսքերը ինձ մութ են, եւ ուղղութիւնը կամ անուղղութիւնը նոյն քահանայից, եկեղեցական պաշտօնեից եւ հարսնեաց տերերուն յայտնի է։

* Այս հաշուին մէջ դրուած չէ մոմատան գործիքները որ դրամագլխոյն վրայ կրնան աւելցուիլ։

** Յորոց մէկն է Ընթերցասիրաց թանգարանին խափանումը, որուն տեսնելիք մոմի պահարան եղաւ մեր։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսերբական կառավարութեան կողմանէ պաշտօնական կերպով իմաց տրուեցաւ անցեալ շաբթու մայրաքաղաքիս օտարազգի վաճառականներուն, թէ Թուրքաբերդի առեւտրական տեսանը այսուհետեւ օտարազգի վաճառականաց համար հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը պիտի բացվի։ Այսով կայսերական կառավարութիւնը կուզէ դիւրութիւն տալ օտարազգի վաճառականաց, որոնք շոգենաւներուն ելլելու օրերը նամակագրութեան եւ ուրիշ գործերու դրաղելով՝ ժամանակ չեն կրնար ունենալ թուրքերէն երթալու եւ Պ. Դրան հրամանատարներուն ու Եւրոպացի վաճառականաց մէջ եղած դատերուն ներկայ գտնուելու։

— Երկուշաբթի օրը օգոստափառ Ինքնակալին եղբայր բարձրապատիւ Ազիզ էֆէնտին շոգենաւով պատեցաւ Սեւ Ծովու մէջ։

— Այսերական հրամանաւ՝ յանձնարարական ժողով մը մօտ օրերս պիտի գումարվի յունուար պատրիարքարանը 1856 փեբր. 6 ին խաթթի Հումայունին համեմատ։ Այս ժողովը պիտի բաղկանայ եօթն արքեպիսկոպոսէ, տասներկու աշխարհականէ եւ երսունի չափ գաւառաց երեսփոխաններէ։

— Պ. Դրան հրամանաւը մայրաքաղաքիս Բ-ես ֆ՝ Օ-էն լրագրին հրատարակումը երեքշաբթի օրէն սկսեալ դադրեցաւ, մէկ շաբաթի համար։

— Պալաթիոյ կամուրջին նոր վարձակալին համար գանգատ ըլլալով թէ ամուրջին անցուդարձ ընողներէն սակաւ ուրած առնոր սքօնթօ կ՝առնեն, Պ. Դրան հրամանաւը քննութիւն եղաւ, եւ կամուրջին վարձակալը այսպիսի սքօնթօ մը առած չըլլալը եւ այսուհետեւ ալ երբեք չառնելիքը հաստատեց։

Այսուամենայնիւ, կայսերական կառավարութիւնը հրաման տրաւ քաղաքական իշխանութեան որ այսպիսի գանգատի առիթ մը այսուհետեւ չպատահելուն լաւ հսկողութիւն ընէ։

— Հալէպէն գրված նամակ մը լուր կուտայ թէ յունիս 21 ին օրը Անտիոքի մէջ հրդեհ պատահելով՝ 251 խանութ, 3 խան եւ 6 առուն հոյլ ճարակ եղեր են։ Թողը վաճառականաց ապրանքներն ու հաշուեւտուտարներն ալ այրեր են։ Ընդհանրապէս 10 միլիոն ղուռուշ կը հաշուեն։

— Անցեալ կիրակի, Ս�-էյ շոգենաւը Հ-էյսէլի կղզին հասած առնը ցաւալի դէպք մը պատահեցաւ։ Շոգենաւին ճանապարհորդները ցամաք հանելու համար եկող նաւակներուն մէկը բաւական լեցվելէն ետեւ, մարդիկը նաւ շոգենաւէն յիշեալ նաւակին մէջ ցատկելով, նաւակը դարձաւ եւ մէջը գտնը. վողները ծովը թափեցան։ Շատերը կրցան ծովէն հանվիլ։ Բայց կին մը, փոքր աղջիկ մը, եւ ծրմնաղիր (տուփարձը) մը խղդվեցան։

— Մայրաքաղաքիս Բ-ես ֆ՝Օ-էն լրագրին մէջ հետեւեալ լուրը կը կարդանք։

«Թունիզի մէջ հրեայ մը ուսանելոյ կրօնքին թշնամանք ընելով անմիջապէս գլխատվեցաւ եւ մարմինը փողոցներուն մէջ քաշկրտվեցաւ։ Եւրոպացի հիւպատոսները բոլոր ըրին այս բանին դէմ։ Անգլիոյ հիւպատոսը Պ. Բրաուն Մարսիլիա հասաւ բողոք բերելով Թունիզի պէյին դէմ որ այս դործին թոյլատուութիւն ըրաւ։

— Անցեալ չորեքշաբթի օրուան փոթորիկը մայրաքաղաքիս ալուսարձանները ու շրջակայ գեղերուն մէջ բաւական վնասներ գործեց։

Պէյլիքթաշի հատուի լեռներէն իջած հեղեղները միանալով, Սպանիոյ դեսպանատան հատուի լեռանը վրայ եղած սրճարանը կործանեց եւ փլատակները մինչեւ Ծովուն եկերքը քշեց տարաւ։ Ուրիշ զանազան նիւթերու հետ որ նոյն հեղեղն ձամբուն վրայ գտնվեր էին Թարապիայի եւ Օրթագիւղի բոլոր տուները որ ձորերուն եկերքը շինված են, ջուրը կոխեց։ Տաւուտ փաշայէն մինչեւ Պէշիկթաշ զարհուրելի կարկուտ մը եկաւ եւ շատ հաւ սպաննեց։

Պէշիկթաշի կայսերական քէօշկին մօտ մեծ կաղնի մը կայծակէն զարնվելով խորտակեցաւ եւ բոլոր դաշտը քանի մը ոտք ջուրով գոցվեցաւ։

— Անցեալ հինգշաբթի գիշերի Պէյօղլու Անէնի շէհիրի թաղը հրդեհ պատահելով առնվը եւ գինետուն մը այրեցաւ։

— Շաբաթէն կիրակի լուսնալու գիշերը Սամաթիոյ թաղը հրդեհ պատահեցաւ, բայց բռնկած տունը միայն այրեցաւ։ Սակայն կրսվի, թէ նոյն տանը մէջ բնակողներէն կին մը չկրնալով փախչիլ՝ կեանքը կորսնցուցեր է բոցերուն մէջ։

— Պէրութէն գրված նամակ մը հետեւեալ լուրերը կուտայ։

«Տուսարի խնդրոյն պատճառաւ միաբերնուն յուզմունքը կը շարունակի։ Պ. Դրան կառավարութիւնը՝ այս գործին քաղաքական կերպարանք մը տալու համար եղած գաղտնի ջանքերը նշմարելով, միջոցներ ձեռք առաւ իրաց այս վիճակը վերջացընելու, որ Սորիոյ պապական յունաց Ագիմէնտոս պատրիարքին անուղղութենէն յառաջ եկած։ Պապական յոյներու տասներկու եպիսկոպոս ունին վերոյիշեալ պատրիարքով մէկտեղ, որ Թամասկոս կընայ։ Սակայն միայն երկու եպիսկոպոս իրեն կուսակից ունենալով, բանի աղբ չդրաւ ժողովրդեան եւ կղերին մեծագոյն մասին ընդդիմութիւնը, որ չէին ուզեր Լատինացւոց Գրիգորեան տուժանընդունել, եւ հրամար ըստ եկեղեցեաց աւագերէցներուն, որ ընդիմութիւն ընողներուն ամենեւին եկեղեցիներէն վռնտեն։ Դանք որ, այս վռնտվելու անձանց թիւը 50 հազարի կը հասնի Աղէքսանդրիոյ, Դամասկոսի, Հալէպի եւ Սայտայի մէջ։ Իսկ պատրիարքին կուսակիցներուն թիւը 12 հազարէն աւելի չէ։ Այս խստութեան վրայ 140 էն աւելի պապական յունաց գերդաստաններ հռոմէական կրօնքը ձգեցին։

Պ. Դուռը բացորոշ հրամաններ խրկեր է կըսեն, որ Գրիգորեան տուժարը ընդունել տալու համար ժողովրդեան բռնութիւն չըլլայ, իրաւամբ մտածելով որ սանկ պարագաներու մէջ հոմոգումը բռնադատութենէն աւելի օգուտ կընէ, եւ Հալէպի էֆէնտի անուն պաշտօնատար մը Լարնակայ կարգի գործակալ խրկեց այս գործին համար։»

— Անցեալ շաբթու լուր մը կուգայ թէ Եգիպտոսի Սուտան դաւառին կառավարիչ Նուպարեան վեզիրաշուք Առաքել պէյը անդրոյն մոլենախանձ բնակիչներէն սպաննվեր է։

Եգիպտոսէն եկած վերջին լուրերը այսպիսի ծանր դէպքի մը վրայօք՝ ամենեւին խօսք մը չընելուն համար՝ սաստ ըլլալը յայտնի է։ Սակայն որ այս սխալ լուրին պատճառ տուողը՝ Սուտանի քաղաքական ժողովին մէջ մոլենախանձ մէկու մը Առաքել պէյին թշնամանք ընելն է քրիստոնեայ ըլլալուն համար։ Առաքել պէյը անմիջապէս պատժեր է նոյն մոլենախանձ մարդը, եւ երկրին բնակիչներուն ողջամիտ մասը գոհ են եղեր անոր կառավարութենէն, որովհետեւ ամէն փոյթ եւ ջանք՝ ի գործ դրած է երկրին բարեկարգութեանը, շինութեանը եւ ժողովրդեան բարեկեցութեանը համար։

— Բրակայի մէջ Ռոմպետեր բնաջնջութեան վարպետն աս մնաբերս դիւտ մը դտաւ որով ամէն տեսակ փայտ եւ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ
ԱՄՍԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

Հրատարակչատէր՝ Գ. Գրիգոր։

Լոյսի տակ մարդուն մտքերուն, իր
ոգեկան զարգացման համար։

ԳՈՒՆԱՅՈՒՂՈՒՄ

Ամերիկեան Գրականութիւն։

— Ինչո՞ւ ենք մենք Շարաս Լիսսոն։ — Ինչո՞ւ
մենք չենք։

Ամերիկեան գրականութիւնը ինչպէս ամէն
ազգի գրականութիւն, ունի իր սեփական
գիծերը։ Ամերիկեան գրականութիւնը
ունի իր սեփական գիծերը։ Ամերիկեան
գրականութիւնը ունի իր սեփական գիծերը։
Ամերիկեան գրականութիւնը ունի իր
սեփական

«Կողջունէ զայն։

«Ընդ որ լուսաւորութիւնը երկու «գործողութիւն կը պարունակէ, ընդ որս «կը բաղկանայ եւ երկու նշանիւք յայտնի «կը լայ։ Ընկերական յարաբերութեանց «ընդարձակիլը, եւ անձնական կացու«թեան զարգանալը. այսինքն ընկերու«թեան յառաջադիմութիւնը եւ մարդ«զոց յառաջադիմութիւնը։ Ուր որ մարդ«կոցնիւթական կացութիւնը կը նպաստաւորի, «կը զօրանայ, կը բարեւաւնայ. ուր որ մարդ«կային իսկ եւ իսկ բնութիւնը պայծառ«ապէս կը փայլի, կը վեհանայ, մարդ«կային սեռը այս երկու նշանները տես«նելով՝ (որքան ալ ընկերական կացու«թիւնը անկատարերուի)՝ լուսաւորու«թիւն կը դոյէ եւ կը ծաւիահարէ*։

Ահա այսպէս կը բացատրէ լուսաւորութիւնը մեծահամբաւ Պաղշիացին։ Ընկերական յարաբերութեանց ընդարձակիլը, եւ մարդկային նիւթական եւ բարոյական վիճակին բարելաւնալը։

Առաջին գործողութիւնը կառավարութեան բաժինն է։ Ռանգի նա միայն ունի իշխանութիւն իւր հպատակ ազգաց ընկերական եւ նիւթական կացութիւնը զարգացընելու, եւ անոնց յարաբերութիւնները կարգադրելու։ Ընոր համար՝ չենք համարձակիր մեր կողմանէ խորհրդածութիւններ աւելցընել ի մասին այն խնդրոյն, որ Օսմանեան բարեխնամ տերութեան բոլոր ուշադրութիւնը գրաւած է այժմ։

Իսկ երկրորդը գլխաւորապէս ազգային պաշտօն մն է։ Թէպէտ կառավարութիւնը իւր բոլոր հպատակաց վիճակը բարելաւցընելու մեծ փոյթ ունի, եւ իւր նպատակին հասնելու համար ամենայն ջանք յարատեւութեամբ ի գործ կը դնէ, սակայն հարկաւ՝ ազգի մը նիւթական եւ բարոյական պիտոյքը նոյն իսկ ազգին կառավարութիւնը առաւել կարող է դիտնալու քան թէ օտար տերութիւն մը։

Ազգին կը վերաբերի իւր անդամներուն բարոյական եւ մտաւորական կացութիւնը զարգացընելու խնամը, առաջնորդելով այն վայելմանց ասմարին մէջ ուր այնքան գանձեր դիզուած են։

Այո, ազգային օրէնքը պաշտօն մն է վարժարաններ հաստատել իւր որդիքը կրթելու համար, անոնց բարոյական եւ կրօնական սուրբ սկզբունքները հաղորդել, գիտութեանց ուսմանց եւ արուեստից մէջ վարժել։ Այնքան այն չքնաղ վայելմանց գանձերուն մասնակից ընել զնոսա։

Ազգին պարտաւորութիւնն է իւր անդամներուն խղճին մէջ հաւատոյ կայծը արծարծելու համար՝ բարեբարոյ, հնազանդ եւ գիտնական անձինք պատրաստել այն սուրբ պաշտօնը վարելու համար։ Ռանգի կրօնքը մեր ազգին էութեան գլխաւոր տարրը ըլլալով՝ անոր պաշտօնեայներն ալ այս ճշմարտութիւնը իմանալու համար բաւական դատողութիւն եւ հմտութիւն ունենալու պարտաւորեալ են։

Այլ, ազգային պաշտօն մն է յատուկ ուսումնականաց ժողով մը հաստատել աշխարհիկ դրամական բարբառը զանելու, անոր միտքը գ ձեւ մը տալու, եւ զայն ամեն հայաբնակ երկիրներու մէջ տարածելու համար։ Որպէս զի այն հեռաւոր երկիրներուն համազգի բնակիչները մէկ տեղ ժողովելու ըլլան՝ Բաբէլոնի աշտարակին յիշատակը չի նորոգուին, եւ մէկ հայր եաց որդիք ըլլալնին անոնց բարբառն յայտնի ըլլայ։ Զանազի զմտաւ ածենք հանապազ մեր յառաջագոյն ըսածը, թէ հայրենի բարբառը մեր ազգին էութեան տարերաց մէկն է։

Այս առաջարկութեանց գործադրութիւնը կը բարեմաղթենք, անոնց բացատրութիւնը եւ ընդհանուր քննութիւնը ուրիշ ժամանակի թողլով, երբոր բարեպատեհ առիթ մը ներկայանալու ըլլայ։ Ու այժմ մեր նպատակը ազգային կրթութեան վրայ ճառել չէ. այլ ազգին միութիւնը պահելու եւ անոր բարոյական եւ մտաւորական վիճակը բարելաւցընելու համար՝ հարկաւոր դարմանները նշանակել է։ Այսպիսի ծանրակշիռ եւ ընդարձակ խնդիր մը ըստ արժանւոյն ճառելու համար՝ մատեաններ յօրինել եւ վարժագոյն դրչի մը տակ ըլլալ հարկ էր. սակայն մենք զլեռաւորապէս ազգին ուսումնական եւ լուսաւորեալ մասին ուղղելով մեր բանը՝ բաւ կը համարինք այս քանի մը խորհրդածութիւնները, զորս կը համարձակինք անորքննութեան յանձնելու։

Ասոնց մէջ թէ եւ մէկ լաւ խորհուրդ մը գտնուի՝ այնքանով դոհ կըլլանք եւ ապագին ծառայութիւն մը ըրած կը համարինք զմեզ։

* * *

*Կիզ. Պատմութիւն Քաղաքակրթութեան Եւրոպիոյ։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Լոսարոյի տիկին մը դաշնակ (բիանօ) եւ ձայնական երաժշտութիւն սովրեցնելու՝ դիտաւորութիւն ունենալով, կը խնդրէ որ իրեն պէտք ունեցողը լրագրոյս դրատնեակին խնդրատոյ եւ պէտք եղած պայմաններուն վրայ խօսակցի։

Լենի Խաքոբի ծովենիքը 2201/2 ֆանգուն բարձրացնալ թեւերն մը կոյ ծախու։ Ուղղը Խաչիկի խան ը Շարքի Աւերման առջեւ հոգ կրնայ պեհանուիլ։

Յորժի Տէրոր Սարգիս Խաչատուրի բնիկ ձեռ Աստանդարդուրեան (Տիզիլի) արհեստին որ տարին էրտ ընթացքին քաղաքին Խարբերդ ամանաթեանց գործերով տեղ հանուրին ապացած է իր արհեստին։

Նա ցնոյ իր նոյնինքը վերադառնալ տեսնելու այս օրդակաց արհեստը բանեցընել, որով իր գործը պէտք ըլլայ։

1. Ելու տեղը գնուրութեամբ են անցնա.
2. Ուղղակ ակառանները մարելը ներկելը
3. Ոսկի ակառանները նորոգելու իսառնուրով վերցընել՝ առանց կրակի եւ նեղութեան.
4. Ելու ընդած պեղերը նոր ակառ դնել բնականին ալ գեղեցիկ եւ ապառնով. եւ առելը արհեստին գլխաւոր մասը։

Հարի եղած ապինը նորաբիւր կաղ մը ալ կը գործածէ, որով անձնաս անդ գայուրիւն մը պատուելով, գործողութեան ցուրը անդրանալ կընէ։

Վ. ապառ ընդարձակ ոչ ծանաչելու գնա պէտք ըլլայ յորդի հասարակութիւնը, յորդանոյ կը հրաւիրի իր այս ծառայութիւնը կարող եղանելերը իր գործատուները Ընդհանրական Թ. գրեանատան դիմաց Լենի Զարշի թիւ 13. ի եւրոպա։

Յորդի Ս. Մ. Մինասեանէ ընկերութիւնը ընդունած է Ամերիկայեն պեսակ պեսակ ժամացոյցներ օրական եւ շաբաթական այլ եւ այլ յեռով կալ եւ ելք կանոնիներ։ Գնոյ՝ խրատա գնելու գործիքներ, որոնք տեղ ապրանք մէջ շատ դիս խրատա կընեն։

Գնոյ՝ Ամերիկայի թափքաս ատաներ այլ եւ այլ պեսակ. եւ ելոգրիք ոտի ամաններ ինչ ապառ գնով կը ծախուին նոյն ընկերութեան մասնաճիւղ ի Գալաթիա։

Յորդի Պ. Յակոբ Պալեանը Ամերիկայեն վերադարձնալով այս օրերս սկսաւ շինել Ամերիկայի ապին երկերներ (պատկանաց) ինչպես նաեւ, շատարով եւ իրաւով, ատոյով եւ իրաւով, լիմոնով եւ պարզ ջրով, որոնք շատ օրդակաց եւ հանելի են հիւանդներու պղտոյց եւ հարբասանելու։ Այս երկերներուն թարմութիւնը (թարգութիւնը) կը հրաւիրի ազգասիրութիւնը Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերաց մասնաճիւղ՝ ի Գալաթիա։

Լենի Խաքոբի ծովենիքը 2201/2 ֆանգուն բարձրացնալ թեւերն մը կոյ ծախու։ Ուղղը Խաչիկի խան ը Շարքի Աւերման առջեւ հոգ կրնայ պեհանուիլ։

Յորդի Տէրոր Սարգիս Խաչատուրի բնիկ ձեռ Աստանդարդուրեան (Տիզիլի) արհեստին որ տարին էրտ ընթացքին քաղաքին Խարբերդ ամանաթեանց գործերով տեղ հանուրին ապացած է իր արհեստին։

Նա ցնոյ իր նոյնինքը վերադառնալով ակառ հոգ իր այս օրդակաց արհեստը բանեցընել, որով իր գործը պէտք ըլլայ։

1. Ելու տեղը գնուրութեամբ են անցնա.
2. Ուղղակ ակառանները մարելը ներկելը
3. Ոսկի ակառանները նորոգելու իսառնուրով վերցընել՝ առանց կրակի եւ նեղութեան.
4. Ելու ընդած պեղերը նոր ակառ դնել բնականին ալ գեղեցիկ եւ ապառնով. եւ առելը արհեստին գլխաւոր մասը։

Հարի եղած ապինը նորաբիւր կաղ մը ալ կը գործածէ, որով անձնաս անդ գայուրիւն մը պատուելով, գործողութեան ցուրը անդրանալ կընէ։

Վ. ապառ ընդարձակ ոչ ծանաչելու գնա պէտք ըլլայ յորդի հասարակութիւնը, յորդանոյ կը հրաւիրի իր այս ծառայութիւնը կարող եղանելերը իր գործատուները Ընդհանրական Թ. գրեանատան դիմաց Լենի Զարշի թիւ 13. ի եւրոպա։

Յորդի Ս. Մ. Մինասեանէ ընկերութիւնը ընդունած է Ամերիկայեն պեսակ պեսակ ժամացոյցներ օրական եւ շաբաթական այլ եւ այլ յեռով կալ եւ ելք կանոնիներ։ Գնոյ՝ խրատա գնելու գործիքներ, որոնք տեղ ապրանք մէջ շատ դիս խրատա կընեն։

Գնոյ՝ Ամերիկայի թափքաս ատաներ այլ եւ այլ պեսակ. եւ ելոգրիք ոտի ամաններ ինչ ապառ գնով կը ծախուին նոյն ընկերութեան մասնաճիւղ ի Գալաթիա։

Յորդի Պ. Յակոբ Պալեանը Ամերիկայեն վերադարձնալով այս օրերս սկսաւ շինել Ամերիկայի ապին երկերներ (պատկանաց) ինչպես նաեւ, շատարով եւ իրաւով, ատոյով եւ իրաւով, լիմոնով եւ պարզ ջրով, որոնք շատ օրդակաց եւ հանելի են հիւանդներու պղտոյց եւ հարբասանելու։ Այս երկերներուն թարմութիւնը (թարգութիւնը) կը հրաւիրի ազգասիրութիւնը Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերաց մասնաճիւղ՝ ի Գալաթիա։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ (ԳԱՄՊԻՕ) ԴՐՆԵՐԸ

ԹՂԹԱԴՐԱՄՈՎ ԱՌԱՆՑ ՍՓՕՆԹՕՑԻ

9 ՅՈՒԼԻՍ

			Ղ.	Ս.
Լոնդրա	31	օր պայմանաժամ		
„	3	ամիս „	134	33 /
Փարիզ	„	„		
Մարսիլիա	„	„	212	111
Ամստրդամ	„	„		....
Վիեննա	„	„	520	515
Թրիեստ	„	„	520	515
Լիվերնո	„	„		
Ջենովա	„	„		
Օփենա	„	„		.....

ԳՐԱՄԱՑ ԱՐԺՈՒՈՒԹԻՒՆԸ ԹՂԹԱԴՐԱՄՈՎ

11 ՅՈՒԼԻՍ

Օսմանեան լիրա Մէճիտիէ		122	10
Ընդհանրական լիրա		133	20
Գրուշէյ 20 ֆրանգոց ոսկի		106	
Ոսկի բելգիական		109	10
Ասորիոյ դեսեմեր		63	10
„ Մատա		62	20
Մէճիտիէ 20նոց ոսկի		30	
„ „ արծաթ		24	10
Լինգ ֆրանգոց արծաթ		26	20
Գրուշոնց		21	10
Հոլանտա		30	
Պիտիա		28	
Աֆիոնի		187	20
Մահմուտիէ ոսկի		120	
Ինգլոց տասնոց, հազարին		150	

Կ. ՊՕԼԻՍ 11 ՅՈՒԼԻՍ

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՅԻ ԳԻՆԵՐԸ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՆ 138 ՂՈՒՐՈՒՇ

ՀԱՇՈՒԵԼՈՎ.

Լայն	Երար		Գին	Ը-Ն
2 մետր	17	Սուրմակ	դիւլ	20 . 22
„ „	20	„	„	20 . 22
լեռնոց	„	Սամլղուր	„	24 . 26
„	„	„ ծանր ֆուրալը		29 . 30
6 մետրոց	„	„	դիւլ	30 . 35
2 ղրշ	„	„	„	38 . 40
լեռնոց	„	Մէտրէ	„	30 . 32
6 մետրոց	„	„	„	36 . 38
2 „	24	Զափալը	„	27 . 29
լեռնոց	„	„	„	29 . 31
5 մետրոց	„	„	„	33 . 35
լեռնոց	„	„ Թէնզիֆ	„	32 . 34
6 մետրոց	„	„ „	„	35 . 36
լեռնոց	„	Սուտլիլը Կլուտ	26	73 . 75
6 մետրոց	„	„ „	„	75 . 80

Ադրիանի վերաբերեալ

Լայն	Երար	Լիրը		Գին
2 մետր	24	3	Թ. մարտ նեղ	22 .
„	„	5	„ լման	39 .
„	„	6	„ „	44 . 45
„	„	7	հասարակ նեղ	47 . 49
„	„	„	ծանր մանոնակ	58 . 60
երարոնց	36	6	ոսկրիտան նեղ	43 . 45
„	„			
„	„	8	„ „	48 . 50
5	„	9	„ լման	55 .
„	„	11	„	68 . 70
7 „	28	„	„	91 . 93
լեռնոց	36	11	Թէրէ տենար	78 . 80
լեռնոց		6½	իսամ ծանր	55 . 65

Խասարլեանի վերաբերեալ

Լայն	Երար		Գին
5 մետր	12	Բոլիսոնա դիւլ	28 . 32
		„ ծանր „	40 . 60
2 ղրշ	24	„ լիֆտէ „	50 . 52
9 մետր	„	Գուլ „ բէտ	30 . 32
„	„	իսամ „ „	30 . 32
„	„	„ լիֆտէ „	60 . 65
„	„	„ սէտ „	65 . 75
„	„	„ կարդը „	90 . 95
լեռնոց	38	Արալիէոն դիւլ „	55 . 65
„	„	Խասա „	65 . 75
6 մետր	„	„ „	95 . 110
լեռնոց	40	Մարտիօլ „	45 . 100
„	„	„ ծանր „	70 . 80
5 մետր	„	„	90 . 100
6 „	„	„ „	110 . 120
լեռնոց	37	„ Ներիլեան „	50 . 55
2 մետր	24	Սպինոլիս դիւլ „	38 . 24
27 „	„	Սամէն „ „	3 ,
6 մետր	Արալիֆէ	„ „	4
„	Խամիսէլէտ	„ „	4
լանգուանոց ֆիտ		„ „	5

Հասարակ հանած։

				ՂՐՇ	ՊԷՍ
10 լիպրա	Նոմերոս	6—12	բրիգ օրան	16 .	
„	„	8—18	„ „	16 .	
„	„	12—18	„ „	17 .	
„	„	16—19	„ „	18 .	
„	„	20—	„ „	19 .	

Հիմի վերաբերեալ։

Լայն	Երար		Գին
7 մետր	28	Թորոնտոնոս պասա	34 . 35
„ „	„	Լոմբարդ „	46 . 48
„ „	22	ավանա ալ պասա ըրլը	100 . 110
2 մետր	10	Պասա ֆերմայիշ	12 . 13
„ „	„	Օրանալան Լաֆլա	16 . 20

Վիեննայի եւ Զուրիցցերի ապրանք։

		ՂՐՇ	ՊԷՍ	ՂՐՇ	ՊԷՍ
10 ֆուրա	Նոմերոս	5,			
9 „	„ „	4,			
հասարակ	„ „	3			
8 „	„	3,			
2 2	Կեվերի ըրիա	„	55	56	
„	Խուլեերայի	„ „	50	52	
„	Սուտոնայի պաճար		38	40	

ԱՐՄՏՈՒՔ

Յորէն Ընտրելու կարգ երէրը		28	30
„ Բուրդէլի „	„		
„ Իսմայիլ „	„		
„ Կալոյ „	„		
„ Թարսոն „	„	32	39
Իզմիրի կոյուրը	„	22	28
„ Բուրդէլի կոյուրը	„	24	27
Էրզէրումի Կալոյ	„	16	18
„ Ընտրելու „			
Գորի Բուրդէլի	„	11	
Ամիր թէրէքրատը		3	
„ Ռ. պեսակ	„	2	20
Բրուսայ Ոսկիր	„	3	30

Վաճառականաց մէջ կայ ընդարձակ 400,000 երէս յորէն եւ 80,000 երէս գարի։

Այս լրագիրը շաբաթը անգամ մը կելլէ հինգշաբթի օրերը։ Գիր որ ուզէ կրնայ սարարագրվիլ Կ. Պոլսոյ՝ Զինգիլի խանը լրագրոյս դրատնեակը։ Իսկ գուրսերը հոդարարձուներն են.

Իզմիր՝ Սարգիս ագա Աղարեկեան։
Աղիսանդրիա՝ Պ. Պարոյր ագա Տ. Գասպարեան.
Ընդրիանուպոլիս՝ Յոհաննէս ագա Պահճէ-պանեան։
Գրուսա՝ Յակոբ ագա Մանասեան
Կէոտրիա՝ Մաղոնի Կարապետ ագա Գալֆնեան։
Տրապիզոն՝ Յակոբ ագա Գասարիէոզեան։
Կարին՝ Յակոբ ագա Խասարվեան։
Եռ՝ Յակոբ ագա Գասարեան։
Պոլիս՝ Յակոբ ագա Մանի։
Նիկոմիդիա՝ Պ. Ա. Մարգարեան։
Թրէբիզոնդ՝ Մահտեսի Գալան ագա։

Ուրիշ քաղաքներու սարարագրվիլ ազգայնոցը՝ ան տեղերուն միկրոն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՊՕՐԻՆ
Կ. Ս. ԷՖԷՖԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՕԼԻՍ · ՁԻՆԳԻԼԻ ԽԱՆ